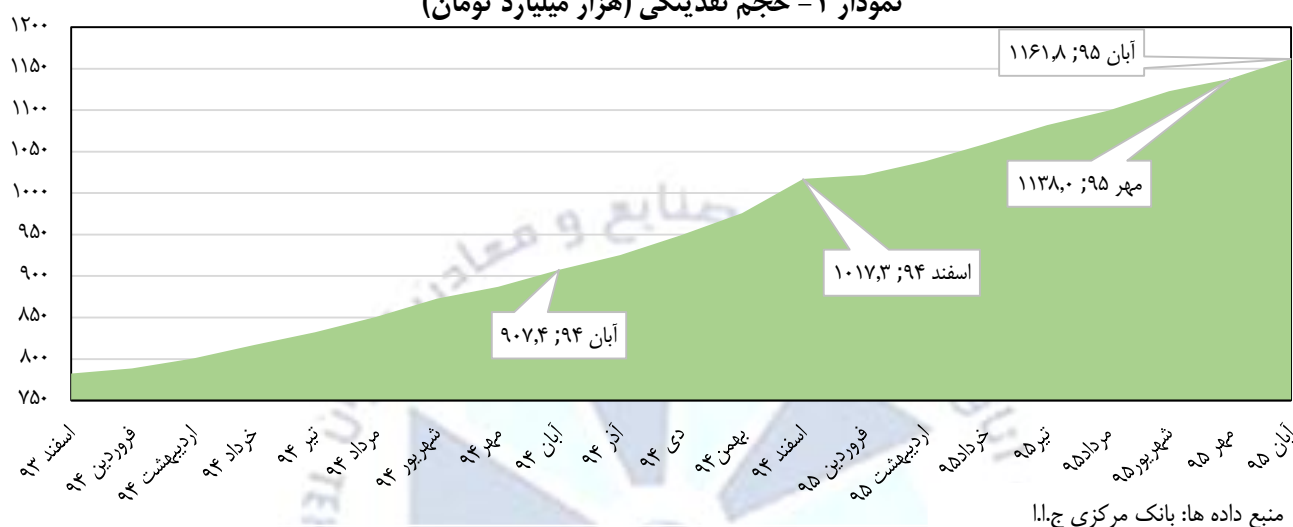

مروری بر وضعیت نقدینگی و پایه پولی در آبان ماه ۱۳۹۵

نقدینگی:

حجم نقدینگی در آبان ۱۳۹۵ به حدود ۱۱۶۲ هزار میلیارد تومان رسید. این رقم نسبت به ماه قبل (مهر ۱۳۹۵) حدود ۲,۱ درصد و در مقایسه با اسفند ۱۳۹۴ تقریباً ۱۴,۲ درصد رشد داشته است.

نمودار ۱- حجم نقدینگی (هزار میلیارد تومان)

حدود ۸۷,۱ درصد از نقدینگی را سپرده های غیردیداری تشکیل می دهد (معادل ۱۰۱۲ هزار میلیارد تومان) و مابقی حجم پول است.

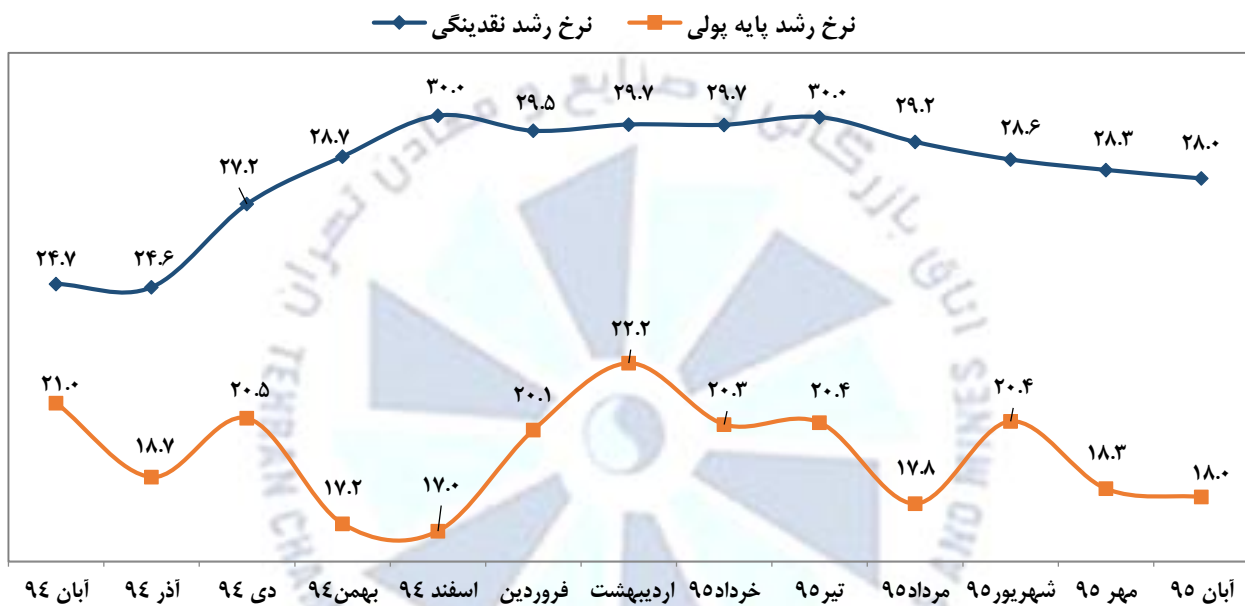
شاخص سیالیت نقدینگی (نسبت حجم پول به شبه پول) در آبان ماه ۱۳۹۵ حدود ۰,۱۴۸ یعنی معادل رقم شاخص در آبان ماه ۱۳۹۴ بوده، اما این شاخص نسبت به اسفند ۱۳۹۴ تقریباً ۵ درصد کاهش یافته است. بدین معنا که به نظر می رسد تمایل افراد برای نگهداری پولشان در بانک به صورت سپرده های غیردیداری نسبت به تمایل افراد برای نگهداری وجه نقد بیشتر افزایش یافته است.

معاونت بررسی های اقتصادی

تجزیه نرخ رشد نقدینگی در آبان ۱۳۹۵ نشان می‌دهد حدود ۷۲,۷ واحد درصد از آن از ناحیه افزایش پایه پولی بوده و ۲۷,۳ واحد درصد از آن به واسطه توان خلق پول بانک‌ها و از ناحیه افزایش ضریب فزاینده نقدینگی ایجاد شده است. در آبان ۱۳۹۵، سهم پایه پولی در رشد نقدینگی در مقایسه با اسفند ۱۳۹۴ افزایش یافته، اما در مقایسه با آبان ماه سال ۱۳۹۴، تا حدودی از نقش پایه پولی در رشد نقدینگی کاسته شده است.

همانطور که در نمودار ۴ نیز نشان داده شده، در آبان ۱۳۹۵، سرعت افزایش پایه پولی نسبت به ماه‌های قبل کاهش یافته و به ۱۸ درصد در مقایسه با آبان ۱۳۹۴ رسیده است. با کاهش سرعت افزایش پایه پولی در این ماه، نرخ رشد نقدینگی به ۲۸ درصد رسیده که پایین‌ترین رقم آن طی هشت ماه نخست سال ۱۳۹۵ است.

نمودار ۴- نرخ رشد نقدینگی و پایه پولی نسبت به مدت مشابه سال قبل (درصد)

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.

پایه پولی - مصارف:

جدول ۱- اجزای پایه پولی بر حسب مصارف (هزار میلیارد تومان)

شرح	آبان ۹۴	اسفند ۹۴	آبان ۹۵	رشد آبان ۹۵ نسبت به اسفند ۹۴ (درصد)	رشد آبان ۹۵ نسبت به آبان ۹۴ (درصد)	سهم در رشد (واحد درصد)
اسکناس و مسکوک در دست اشخاص	۳۰.۲	۳۷.۲	۳۳.۴	-۱۰.۳	۱۰.۶	۲.۲
سپرده قانونی بانک ها نزد بانک مرکزی	۹۸.۷	۱۰۲.۰	۱۱۹.۵	۱۷.۲	۲۱.۱	۱۴.۵
ذخایر اضافی بانک ها نزد بانک مرکزی	۱۴.۴	۱۴.۲	۱۶.۲	۱۴.۳	۱۲.۵	۱.۳
پایه پولی	۱۴۳.۳	۱۵۳.۴	۱۶۹.۱	۱۰.۳	۱۸.۰	۱۸.۰

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.

معاونت بررسی های اقتصادی

- در آبان ۱۳۹۵، پایه پولی با رشد ۱۰,۳ درصدی نسبت به اسفند ۱۳۹۴ و رشد ۱۸ درصدی در مقایسه با آبان ۱۳۹۴، به حدود ۱۶۹ هزار میلیارد تومان رسیده است. بیش از ۸۰ درصد افزایش پایه پولی نسبت به آبان سال قبل، از ناحیه رشد سپرده های قانونی بانک ها نزد بانک مرکزی بوده است.
- کاهش ۱۰,۳ درصدی اسکناس و مسکوک در دست مردم تنها عامل بازدارنده رشد بیشتر پایه پولی در آبان ۱۳۹۵ نسبت به اسفند ۱۳۹۴ بوده؛ هر چند در مقایسه با آبان ۱۳۹۴، این عامل نیز افزایش یافته و سهم ۱,۳ واحد درصدی در رشد پایه پولی داشته است.
- رشد پایه پولی در آبان ماه ۱۳۹۵ در مقایسه با آبان ماه ۱۳۹۴ به ۱۸ درصد رسید که کمترین نرخ رشد طی ماه های سال ۱۳۹۵ بوده (نمودار ۴) و نشانه مثبتی بر استمرار کنترل تورم تلقی می گردد.

پایه پولی - منابع:
جدول ۲- اجزای پایه پولی بر حسب منابع (هزار میلیارد تومان)

شرح	آبان ۹۴	اسفند ۹۴	رشد آبان ۹۵		سهم در رشد (واحد درصد)
			نسبت به اسفند ۹۴ (درصد)	نسبت به آبان ۹۴ (درصد)	
خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی	۱۷۹.۳	۱۹۳.۶	۱۸۷.۷	-۳.۱	۵.۹
خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی	۹.۴	۱۸.۲	۲۶.۳	۴۴.۳	۱۱.۸
بدهی بانک ها به بانک مرکزی	۸۳.۱	۸۳.۶	۱۰۰.۹	۲۰.۷	۱۲.۴
خالص سایر اقلام	-۱۲۸	-۱۴۲	-۱۴۶	۲۶	-۱۲.۶
پایه پولی	۱۴۳.۳	۱۵۳.۴	۱۶۹.۱	۱۰.۳	۱۸.۰

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.

- دو عامل مسلط در رشد پایه پولی آبان ۱۳۹۵ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۴، افزایش بدهی بانک ها به بانک مرکزی و افزایش خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی بوده است.
- بدهی بانک ها به بانک مرکزی در آبان ۱۳۹۵ در مقایسه با آبان سال گذشته، ۲۱,۴ درصد رشد داشته و به حدود ۱۰۱ هزار میلیارد تومان رسیده است. حدود ۱۲,۴ واحد درصد از رشد ۱۸ درصدی پایه پولی در مدت مذکور ناشی از افزایش بدهی بانک ها به بانک مرکزی بوده است.
- خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی در ماه مورد بررسی نسبت به آبان سال ۱۳۹۴، تقریباً ۲,۸ برابر شده و سهم ۱۱,۸ واحد درصدی در افزایش پایه پولی آبان ۱۳۹۵ داشته است. در حال حاضر، خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی حدود ۲۶,۳ هزار میلیارد تومان است.